

Tasarımcının Küçük Ölçekli Ürün Geliştirme Süreçlerindeki Rolünün Tartışılması

Hande Işık, Mert Tosun

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü

Giriş

Türkiye’de endüstriyel tasarımcı ve araştırmacılarına olan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Ancak, tasarımcı ve araştırmacıların çeşitli sebeplerle küçük ve orta ölçekli şirket yada şahısların ürün geliştirme sürecine başından itibaren dâhil olamadıkları, fikir geliştirme ve mühendislik çalışmaları belirli bir aşamaya ulaştıktan sonra süreçte dâhil olmalarının istendiği gözlemlenmiştir. Tasarımın görselleştirmeye dayalı bir meslek olduğuna dair inanç, tasarımcı ve araştırmacıların mesleki becerilerini uygulamaları açısından güçlük yaratmaktadır. Bu çalışmayla sanayi ile işbirliği yapılan projelere verilen tasarım ve araştırma hizmetleri tartışılarak, gözlemler sunulmakta ve sistem önerileri dilo getirilmektedir.

Yöntem

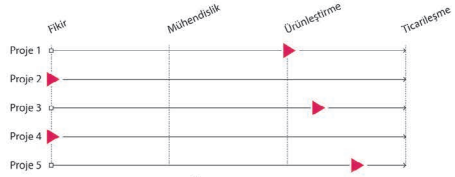
Bu çalışmada, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi bünyesinde bulunan kuluçka merkezinde(Gara) hizmet veren ancak henüz şirketleşmemiş bir tasarım ofisi girişimine gelen tasarım desteği talepleri incelenmiştir. Girişimde kısmi zamanlı çalışan iki endüstriyel tasarımcı ve bir tasarım araştırmacısı bulunmaktadır. Girişim, Mart 2016 tarihi itibarıyla hizmet vermeye başlamış, bu süre içinde yazım ve/ya geliştirme sürecinde olan 5 adet tasarım hizmeti isteği alınmıştır. Projelere ilişkin detaylar aşağıdaki Tablo 1’deki gibidir.

Proje	Projenin Desteklenme Biçimi	Geliştirilen ürün	Endüstriyel Tasarım Desteğinden Beklentisi	Ürün Görselleştirme Hizmeti İsteğinin Süreçteki Konumu
Proje 1	Koşgeb desteği	Medikal	Geliştirilmiş ürünün piyasaya rekabete için global olarak iyileştirilmesi	Mekanik çözümlenmesi yapılmış ve kaba bir form vermiş olan ürünün ticarileşmesi aşaması
Proje 2	Tübitak desteği (henüz bağlanmış aşamamda)	Medikal	Kısa niteliği taşıyan ürünün görselleştirilmesi	Tübitak desteğine başvurulması sırasında destek alınması ve kısa niteliği taşıyan ürünün görsel tasarımların yapılması için testi yapılması aşaması
Proje 3	Tübitak desteği	Medikal	Kabuk tasarımı	Tübitak desteği kapsamında mekanik çözümlenmesi yapılmış ürünün yapımcılardan oray alması aşaması
Proje 4	Kıdıcılar	Yenilikçi dış mekan esyası	Kıle formlama için ürünün görselleştirilmesi	Henüz detaylı olmayan ürün fikrinin üretim için ekonomik destek alınması aşaması
Proje 5	Koşgeb desteği	3D Printer	Kabuk tasarımı	Mekanik çözümlenmesi yapılmış ürünün ticarileşmesi aşaması

Tablo 1. Proje Detayları

Bulgular

- Firmaların endüstriyel tasarım desteği alması gerektiğine dair bilinç ürün geliştirme sürecinin sonunda önem kazanmakta, dolayısıyla tasarım desteği bu aşamada alınmaktadır.
- Endüstriyel tasarım desteği çoğunlukla görsel iyileştirme, geliştirilen ürünün ticarileşme potansiyelini ve ürünün yazılı ve basılı ortamlarda ikna ediciliğini artırma amacıyla alınmaktadır.
- Endüstriyel tasarımcıların projeye katkılarının sınırlarının işveren tarafından bilinmediği gözlemlenmiştir.
- Çalışılan şirket bünyesinde makine mühendisi olması detay çözümlerinde tasarımcıya düşen iş yükünü azaltıp iyi bir iş modeli yaratmaktadır.
- Proje takvimi ve tasarım kriterleri belgesinin eksikliği proje sürecinin uzamasına neden olmaktadır.

Tablo 2. Ürün Geliştirme Süreçleri

Sonuç ve Tartışma

- İyi bir proje süreci için ürün geliştirme sürecinin başından itibaren yürüten, disiplinler arası eşzamanlı çalışma ortamı gerekmektedir.
- İşveren endüstriyel tasarımın projeye ne tür katkılarının olabileceği konusunda önceden bildirilmelidir.
- Endüstriyel Tasarımcılarla beraber çalışan proje sahipleri bundan sonraki projelerde endüstriyel tasarım hizmetinin sürecin başında alınması gerektiğini söylemiştir. Bu nedenle mesleğin tanıtılmasına dair çalışmalar yapılmalıdır.
- İşverenin beklentilerinin ve tasarımcının ürün geliştirme sürecindeki rolünün net bir şekilde anlaşılabilmesi için çalıştay benzeri yöntemli toplantı ve egzersizlerin yapılması işe yarayabilir. Bu çalıştaylar tasarımcının kullanıcı odaklı yaklaşımıyla değer katabileceği diğer alanlar hakkında da olabilir.

TASARIMCININ KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ÜRÜN GELİŞTİRME SÜREÇLERİNDEKİ ROLÜNÜN TARTIŞILMASI

Hande Işık, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Endüstri Ürünleri Tasarımı
Bölümü

Mert Tosun, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Endüstri Ürünleri Tasarımı
Bölümü

Türkiye’de endüstriyel tasarımcı ve tasarım araştırmacılarına olan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Ancak, tasarımcı ve araştırmacıların çeşitli sebeplerle küçük ve orta ölçekli şirket ya da şahısların ürün geliştirme sürecine başından itibaren dahil olamadıkları, fikir geliştirme ve mühendislik çalışmaları belirli bir aşamaya ulaştıktan sonra sürece dahil olmalarının istendiği gözlemlenmiştir. Tasarımın görselleştirmeye dayalı bir meslek olduğuna dair inanç, tasarımcı ve tasarım araştırmacılarının mesleki becerilerini uygulamaları açısından güçlük yaratmaktadır. Bu çalışmayla sanayi ile iş birliği yapılan üç projeye verilen tasarım ve araştırma hizmetleri tartışılarak, gözlemler sunulmakta ve sistem önerileri dile getirilmektedir.